

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oglepu n. pr. (Jan. 31-1927) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KLERIKALCI V SLUŽBI IZKORIŠČEVALCEV.

Klerikalci so ljudje, ki porabijo vsako sredstvo, o katerem upajo, da bo služilo njih namenom, t. j. za utrjevanje klerikalizma in sedanega sistema blagovne produkcije in distribucije. V to svrhu se poslužijo vere, včasih se po-barvajo s krščanskim socializmom, da premotijo delavne mase. To se ne godi zdaj, ampak bilo je vedno tako, kolikor se more človek v letih spominjati nazaj v preteklosti, in tako je še danes.

V Ameriki imamo dober zgled, kdo in kaj so klerikalci, ako pogledamo v Mehiko. Zgodovina Mehike nam pove jasno kot beli dan, da so bili klerikalci vedno sovražniki delavstva in da se danes niso prav nič izpremenili.

Slovenskim delavcem pa ni treba hoditi po zgledu v Mehiko. Imajo jih sami dosti v starem kraju, v Sloveniji. Take izgledajo imajo iz preteklosti in sedanjosti.

Ko so v starem kraju delavci se pričeli probujati in snovati svoje strokovne organizacije, da si z njimi izboljšajo svoj položaj, so klerikalci ustanovili stranko krščanskih socialcev, ki v resnici niso bili drugega, kot prikriti klerikalci, da zavadejo slovensko delavstvo na napačno pota. Vodja slovenskih krščanskih socialcev je bil dr. Janez E. Krek. Izvoljen je bil za državnozbornskega poslanca. In kaj je dr. Krek storil v državnem zboru stare trhle in gnile Avstrije, ko je nazadnjaška avstrijska vlada razpustila organizacijo železničarjev? Z veseljem je pozdravil razpust organizacije železničarjev in vlado zagovarjal, da je izvršila zelo potrebno in pametno dejanje.

V stari Avstriji so imeli klerikalci izredno veliko moč v državnem zboru. Vsaka njih želja se je spopolnila. Slovenci, ki prihajajo s Štajerskega, se spominjajo, kakšen red je uveden za viničarje. Ta red je krivičen. Toda klerikalci niso v stari Avstriji in tudi ne v sedanji Jugoslaviji genili za odpravo tega reda. Zakaj tako? Da menih, fajmoštri in višji duhovniki dobe zelo poceni delavno moč za svoje vinograde.

Kdo je bil železniški minister v Jugoslaviji ob času železničarske stavke, ko je na Zaloški cesti v Ljubljani padlo trinajst žrtev, delavcev, delavskih žen in delavskih otrok, v čigavih rokah je bila deželna vlada?

Železniški minister je bil Korošec, ki se je pobarval s krščansko socialno barvo in katerega so drugi klerikalci kot naslednika dr. Kreka kovali v zvezde, misleč, da so ljudje že pozabili na delo dr. Kreka v avstrijskem državnem zboru. Deželna vlada je bila v rokah klerikalcev in klerikalcev dr. Breje je bil takrat predsednik deželne vlade.

Obubožani kmetje, njih sinovi in hčere so v stari Avstriji bežali v mesta, da se rešijo neznosne bede na deželi. To se godi še danes v Sloveniji, ko je Slovenija postala del Jugoslavije. Škofje in višja duhovščina seveda tega ne vidijo in se trdno vpirajo razdelitvi veleposestev, ki jih lastujejo škofije, višja duhovščina in klostri. Veleposestniki imajo v klerikalcih najboljše, najzvestejše podpornike, da lahko spletkarijo proti agrarni reformi v Jugoslaviji.

Klerikalizem ni vera, dasiravno klerikalci prav radi naglašajo, da jemlje ljudstvo vero oni, ki razgalja klerikalizem. Klerikalizem pomeni vsa stremjenja za pojačanje moči in oblasti cerkve. Klerikalci so duhovni in laiki. Klerikalna stranka je torej sestavljena iz duhovnov in laikov in postoji v vsaki deželi, kjer so razmere ugodne zanjo, da se organizira. V nekaterih deželah nastopa javno, v drugih pa skuša s svojo klerikalno organizacijo pridobiti vpliv že v obstoječih strankah in organizacijah. Klerikalcem ne gre za vtrjevanje vere, ampak njih glavna naloga je, da povečajo moč in oblast klerikalizma v državi in organizacijah.

Klerikalci se pulijo za oblast in moč klerikalizma v S. N. P. J., odkar je bila ustanovljena. Zdaj jo napadajo, da jo uničijo, pa zopet odnehajo. Medtem, ko se ti napadi vrše, delajo kompromise z vsakim, ki hoče napraviti z njimi kompromis in sicer na ta način, da kompromisarja

napravijo brezmočnega ali ga pa prisilijo, da postane njih pokorni sluga, ko je cilj dosežen. Značajni ljudje, ki poznajo škodljivost klerikalnega vpliva na ljudstvo, ne delajo s klerikalci kompromisov. Klerikalci pa ni vsak duhoven in laik rimske vere, ampak klerikalci so le oni duhovni in laiki, ki poširajo klerikalna stremjenja, to je pojačanje moči in oblasti višje duhovščine in cerkve.

SLIKE IZ NASELBIN

"Hrbenica" v Waukeganu.

Dne 19. februarja, 1926, priredi društvo Slova št. 14. v S. N. D. veselico in igro "Hrbenica" v tleh dejanjih, spisal Ivan Molek. Pomena igre ne bom opisoval, kakor samo to, da se vse to vrši v sedanjih časih po naselbinah, kjer se delavci trudijo v potu svojega obraza po rudnikih za obstoj sebe in svojih družin in za lakomne lastnike premoga. Ta igra je bila vpriporjena že v več krajih, do sedaj je bila od povsod pohvaljena. U-pam, da bodo tudi naši igralci rešili svoje vlogo v največjo zadovoljstvo občinstva, še posebej, ker so vsi izkušeni v tej stroki. Igra sama je pa tudi smotna, zanimiva in podučna. Da bo pa vsak udeležen laglje razumel pomen igre, bo pa obraložil kot govornik in pisatelj igre, brat Ivan Molek iz Chicago. Pričetek bo ob sedmih zvečer, to je v soboto 19. februarja, 1926. Med dejanji igre nastopijo tudi člani mladinskega oddelka, člani S. N. P. J. Kaj bodo vpriporili, boste videli in slišali. Po igri bo ples in prosta zabava v spodnjih prostorih, kakor je povadano. S potrebo in vsem bomo skušali ustreči vsem udeležencem kar najboljšo mogoče. Vstopnina je samo 50c. Da bo pa mogoče se udeležiti te prireditve članom in članicam, materam in očetom, so otroci v spremstvu staršev prosti vstopnine. Mladina stara nad 15 let plača 50 centov vstopnine. Veselilni odbor je skušal za udeležbo olajšati udeležencem, kar je najbolj bilo mogoče. Radi tega se vabijo vsi rojaki in rojakinje, sploh vsi Slovani za omenjeni večer. Ujudno vabimo rojake tudi iz bližnjih naselbin. Ne pozabite na dan 19. feb., da vam ne bo žal. — John Artach, tajnik.

Trganje plač. Smrtna kosa.

Wyano, Pa.—Poročano je bilo da so premogokopne družbe utr-gale plače po okraju West Moreland. Tako je storila tudi Y. in O. premogokopna družba. Stavkoci so se sedaj kar popr-jeni. Pred mesecem februarjem, ko je družba povišala plače na jacksonvillsko pogodbo, so se šopirili, kakor vrabec na burji in so pripovedovali piketom, ki se se trdno držijo, kako da imajo sedaj na sežnje velike plače. Sedaj pa stavkocazom upada pogum ter govorijo, da so pričeli uvidevati, da jim njih stavkokaška organizacija ne bo dobrodošla.

Bela žena je neizprosno ugrabila življenje James Postolaku, članu našega društva št. 340 S. N. P. J., U. M. W. of A. in Moosa. Pokojnik je bil rojen leta 1891 v Galiciji. Tu zapuša čeno s šestimi neodrastlimi otroci, od katerih je najstarejši enajst in najmlajši pa tri in pol leta star. V Ameriki zapuša čeno dve sestri in brata. Žena je še hotela, da bi bil pokopan cerkveno, ali cerkveni pastirjarih, dasi je od nje mesečno prejemal prispevke, ga ni hotel. Tako se lahko vidi, kakšni so ti ptički.

Ob krsti pokojnika so stali trije darovani venci od imenovanih organizacij. Ranjkega smo pokopali civilno dne 11. februarja na Mill Bellu. Pogreb-niki so bili člani našega društva in tako tudi od Moosa in U. M. W. of A. Udeleženi je bilo tudi nekaj stavkocazov, kateri so nas spremljali s povešenimi očmi.

Našemu sobratu naj bo lahka ameriška gruda, ostalim pa naše sozlagje. — Ciril Osolnik, tajnik društva št. 340.

Pregled po naselbin.

Sharon, Pa. — Predpust se bliža koncu, pa imeli smo šele eno svatbo, čeravno smo se jih nadejali več. Poročila sta se Jakob Zagar in Mary Valentinič. Zenočevanje je bilo dne 29. januarja in vsi smo bili prav

židane volje kar dva dni skupaj. Novoročenca sta oba rojena v Sharonu. Želimojima obilno sreče.

Delavske razmere niso tako slabe. Obrat je popoln, samo ta vražja draginja nas tlačja, da vse, kar zaslužimo ostane po trgovinah. Zdaj nas pa še s tem strašilo, da bodo utr-gali plačo. Ne vem, kako bo ljudstvo živel. Sicer pa kaj briga jeklarski trust to, kako bodo delavci živel, samó da se bo njih malha napolnila za drugi božič. Lan-ako leto o božiču je bila preveč mršava, namreč "samo" 199 milijončkov. Naj le izmzgavajo, dokler se delavec da, enkrat bo že meh zadosti napet in bo po-čil.

Politično smo tu popolnoma mrtvi. Čeravno smo večinoma ameriški državljani. V tej okoličini nas je 75 državljanov, če bi se ti organizirali, bi se že kaj poznalo. Ali kaj, ko pridejo volitve, pa vsak pravi: Kaj bom hodil volit, saj nič ne zaleže. Rojaki, motiš se! Dokler tako mišliš, bomo le izkoriščani.

Pred več leti je bila tu precej aktivna socialistična stranka med Američani, sedaj pa je vse zaspalo. Ne vem, kaj je vzrok. Časopisa v tem kraju ni nobene-ga, da bi pisal za delavske interese, ampak vse je zavajalno, tako da delavec nimá nobenega pravega poka.

Prešlo leto smo si postavili svoj delavski dom, krasno stavbo, ki jo je vsak tujec rad pogleda. Delničarji smo lahko ponosni na tako poslopje. Odbor je prešlo leto imel precej truda, a trud je deloma nagradjen, ko naša mladina zahaja v novi dom, kar nas vse veseli, da se naj zabavajo v našem domu. Zeleti je, da bi tudi naši starejši, rojaki bolj pogosto obiskovali naš novi dom, kakaj tu je prilika, da se razgovorimo o enem in drugem za boljšo bodočnost.

Pozdrav vsem kavednim rojakom. — Član.

Smrtna kosa. Zahvala. — Uti-sli iz pennsylvanskth naselbin.

Auburn, Ill. — Dne 28. jan. sem prejel brzojav iz White Valleyja, Pa., da je tam prem-pul moj brat Matevž Homec. Seveda sem se podal takoj na pogreb, kjer sem po petnajstih letih, kar sva se ločila, videl mrtvega. Pogreb se je vršil 30. januarja popoldne civilno v Ex-portu, Pa. Lahke trdim, da tako obilnega števila članstva in dru-štev ter drugih rojakov, kakor tudi druge narodnosti, še nisem videl pri pogrebi. Bilo je nav-zočih šest slovenskih društev, ki so prišla korporativno z za-stavami. Bil je žalosten prizor na pokopališču. Okrog krste je stalo sedem nedoraslih otrok in žena, vsi silno potrti. Ni ga bilo človeka na pokopališču, da bi ne imel solznih oči.

Pokojnik je bil bolan dalj ča-sa. Rastla mu je nekaka goba v ustih, radi katere je bil opir-an. Iz tega se je razvila bolezen po celih glavi, tako da je moral štirikrat na operacijo. Zdravniki so ugibali glede bolezni to in ono, ampak vzrok je bilo prehlajenje. Kdor dela po tamošnjih premogokopih 24 let, ne bo dvomil, da to ni resnica. Pokojnik je umrl v strašnih mu-kah.

Dolžnost me veže, da se za-hvalim društvom in sorodnikom ter prijateljem za pomoč izka-zano družini pokojnika, kateri so bili v vseh ozirih naklonjeni, zlasti Jurij Previč, John Fatur, Frank Jelovec, Andy Bogataj in drugi, katerih imena mi niso znana. Zahvalujem se dru-štvom iz White Valleyja, S. N. P. J., J. S. K. J. in S. S. P. Z., J. S. K. J. iz Exporta, S. N. P. J. iz Universala, J. S. K. J. iz Candorja, Pa., kakor tudi vsem posameznikom, sorodnikom in drugim za venco in iskazano naklonjenost. Dragemu bratu pa želim miren počitek. Moje lakre-no sozlagje prizadeji družini.

Naselbina White Valley je precej obširna in v nji je na-seljenih mnogo Slovencev, ka-

teri imajo večinoma svoje do-move, kakor tudi Slovenci dom. Večidel so zaposleni po premogokopih, a tudi po želez-niških progah in v tovarni Westinghouse. Premogarji so jako nezadovoljni, ker jim je družba odtrgala plačo za 20% dne 24. jan. Ker niso organizirani, se ne morejo pritoževati. Toda to ni njih krivda, če niso organizirani, ampak je krivda vodstva U. M. W. of A., da niso bili sprejeti v unijo leta 1922.

Dne 30. januarja mi ne bo šel iz spomina, prvič ker sem izgubil brata in smo se poslo-vili od njega, drugič pa, ker sem ta dan videl toliko pozna-nih obrazov in tako ujudne lju-di, da sem se počutil kakor da bi bil v rojstnem kraju. Hvala vsem rojakom za prijaz-nost, posebno pa Juriju Previču in Johnu Faturju, ki sta me spremlila z "lizo" čez hribe in doline na Capdor, Pa.

Med domačini sem tam nale-tel na največ Poljancev in nekaj Notranjcev. Ko človek pride v to naselbino, že od daleč vidi Slovenski dom. Rojaki so složni in organizirani. Zaposleni so večinoma v rudnikih.

Sosednja naselbina Universal ima vkljub malemu številu Slo-vencev tudi slovenski dom, ki stoji na prijaznem hričeku. Do dobro uspevajo najboljše svedo-čilo, to, ker je dom plačan in še denar v blagajni.

Slovenci tod delajo po rovih in tovarnah, par pa se jih u-kvarja s trgovino. Zelo so u-ljudni. Rojaku Antonu Erženu sem hvaležen za vožnjo po okolič, tako tudi drugim rojakom za prijaznost, zlasti pa sestri in Jos. Škerlu za razne dobrote.

Obiskal sem staro slovensko naselbino Moon Run, kjer pa vlada nekakšna nezadovoljnost radi dolgotrajne stavke. Pitts-burgh Coal Co. ima stavkocaze, ampak kakor sem slišal, ni med njimi nobenega Slovenca; naj-več so zamorci in pobožni poljski katoličani. Slovenci delajo po drugih malih rudnikih in pri različnih industrijah v okolici Pittsburgha. Tudi v tej nasel-bini stoji slovenski dom, kateri je precej primeren za različne prireditve, le žal, da se je moralo več rojakov izseliti valed brez-poselnosti. Tam sem se počutil kakor doma pri starših moje že-ne. Lastna mati bi mi ne mogla boljše streči. Hvala za gostoljub-nost vsem, posebno pa atu in mami in Jos. Justu.

Ne smem pozabiti na starega prijatelja v Midwayju, Pa., Jana Homeca ter njegove družine. O-biskal sem ga spotjo. On je še stara slovenska korenina, a je hudo prizadet valed bolzeni svo-je žene, ki je bila že trikrat na operaciji.

Vse je lepo po onih naselbi-nah, reči pa moram, da bi se slo-venske ženske morale bolj zani-mati za razne prireditve, kakor tudi za izobraževalna in prosvet-na društva. Pripravili bi jih lahko več z malimi stroški. To velja za vse izvenzhi Moon Run.

Pozdrav vsem! — J. Homec, 311 West Adams st., Auburn, Ill.

Dvajsetletnica. — Skofeva pa-lača.

Springfield, Ill. — Iz Spring-fielda so precej redki dopisi, kar je menda zato, ker smo premo-garji sedaj malo bolj zaposleni, da bomo imeli na poletje malo več časa regrat nabirati in upa-ti na boljše čase, ki jih ne bo tako hitro. Ljudstvo je v splošnem še preveč dostopno za raz-ne budalosti, ki so delavstvu škodljive. V tem mestu si je katoliški škof umislil postaviti palačo in božji hram kakor že to nazivajo, kar bo stalo največ denarja, kar je poslopj v Spring-fieldu. Prispevati bodo morali vsi katoliški farani vseh posa-meznih cerkev in ne manj kot sto dolarjev na osebo, kajti po-slopje bo stalo čez dva milijona dolarjev. Duhovniki posameznih cerkev seveda tega niso ve-seli, ker bodo sami precej priza-deti, namreč, kar bodo ljudje da-li tam, bo tukaj manjkalo. Zra-ven bodo še sami nekaj prispe-ovali, kar pa je seveda dvomljivo, pa si ne morejo pomagati, ker škof je pač višji od njih. Danes ni več tiste vere, da bi molitve

kaj pomagale in se kosajo med seboj, kateri božji namestnik bo imel bolj udobno življenje na tem svetu. Človek bi mislil, da je ljudem še vse predboro, ker se večina še pusti tako umetno izkoriščati. In ravno zaradi ta-kih ljudi trpijo vsi zavedni de-lavci, ki delajo na to, da bi de-lavci prišli do svojih pravic. Tu-di razni mehiški nasprotniki prihajajo sem sejat sovraštvo do Meksikancev. Pred par to-dni so imeli shod v Kolumbovi dvorani. Bilo je do osem sto navzočih. Neki govornik je re-kel, da on ravno ne želi, da bi bila vojna, ampak vsak lojalen Američan mora biti nasproten Mehiki. Ko je bilo govora ko-dne, so akkicatelji shoda ali v najboljši hotel, kjer so imeli svoje dobre zabave, poslušali pa domov a korajžo, da bodo že "sfiksali" te boljševice.

Na nekaj bi pa že skoraj po-zabil in to, kar je najbolj važno za Slovence, posebno za člane Slovenske narodne podporne jednote. Društvo "Illinois" št. 47 bo to leto obhajalo 20-letnico svojega obstanka na 27. marca. V ta namen so že dobili veliko dvorano v mestu, in sicer Car-penters Hall. Kot se sliši bomo imeli tisti dan najbolj pomemb-nen v tej naselbini. Društvo ima še mislim pet ali šest čla-nov, ki so bili ustanovitelji tega društva. Danes seveda niso več tako aktivni, iz razloga, ker so se utrudili in si mislijo, da oni so preje delali in zraven imeli še veliko več bojev z nasprotniki, ki so bili takrat bolj močni kot so danes. Zaradi raznih težkoč so že enkrat komaj obdržali dru-štvo pri življenju. Naravno, da člani, ki smo se pozneje naseli-li v Springfieldu, jih želimo videti med nami, da bodo videli, kakšno drevo je zrastle, ko so ga oni vsadili. — Poročevalec.

Popravek. — V dopisu iz Waukegana v št. 35 bi se glede prireditve moralo glasiiti: "Či-talnica Slovenskega narodnega doma S. N. D. čitalnica z mladinskim odsekom, kakor tudi od-borom S. N. D. prirede skupno veselice itd. ... Izpušeni sta bili tudi imeni nadzornikov Paula Bartla in Bla. J. Gantar-ja.

PREDAL ZA INFORMACIJE.

Cuyahoga Falls, Ohio. — Pra-vila predpisujejo, da se mora-lian pokoriti društvenim za-ključkom. Zaključki društva pa morajo biti v soglasju z jed-notinimi načeli. Primerjajte tozadevne določbe v pravih!

Zdravniki napovedujejo vojno mazačom

Bojevalci se bodo predvsem s publiciteto, z razkrinkavanjem medicinskih sleparjev.

Chicago. — Zdravniki, ki so člani Federacije državnih zdravstvenih komisij in "Councila on Education Licensure and Hospi-tals" Ameriške zdravniške zve-ze, so na zborovanju v Palmer Housu 16. t. m. zaključili, da pričnejo generalno ofenzivo proti "kvakom", to je zdravniškim mazačom in sleparjem, ki "zdra-vijo" vse bolezni in odirajo bol-nike do kosti.

Ker so zakon v mnogih drža-vah proti sleparjem te vrste pre-cej mil, so se zdravniki odločili za nasok a publiciteto. Vsakega sleparja je treba takoj neusmi-ljeno razkrinkati v časopisih.

Obenem so naslovili na občinstvo sledeče svarilo

"Poznaj zdravnika, h katere-mu greš! Ako dvomiš o njegovi poštenosti in sposobnosti, obrni se na zdravnika, ki je dobro znan ali ki ti je priporočen po absolutno zanesljivi osebi.

Ne zanašaj se na oglas in na zlatokovirne diplome, ki vise na stenah. Oglas je lahko lažnjiv in diploma je lahko ponarejena."

Zanimive so besede, ki jih je izrekel na zborovanju dr. Harold Rypins, tajnik državne zdravstvene komisije v New Yorku:

"Praznovrststvo in vraže sta še vedno velika ovira pri delu zdravnikov. Milijoni ljudi še danes rajši verjamejo vrazam ka-

ŽARKOMET

Licencirani morilci.

Dober zdravnik ni nikoli plačan. Slab zdravnik je slabši kot bolezni. Zdravnik, ki je ne-veden, nemaren in površen, tira ljudi v smrt, ne k zdravju. Tak zdravnik je morilec, ampak do živga mu ne moreš.

Znanih mi je pet slučajev, v katerih so zdravniki umorili bol-nike z napačno diagnozo in kon-sekventno z napačnimi medicina-mi, s preveliko dozo kloroforma in nerodno operacijo. Obtoži jih, da so morilci, pa boš ti are-tiran in kaznovan, ne oni. V zdravniški trust plane po teli. To je predvsem mogoče v Ame-riki, kjer je zdravništvo prava institucija in ogromno število zdravnikov gleda bolj na svoj žep kakor na zdravje ljudi.

Z velikim zadoščanjem je to-rez čitati samokritiko, ki jo je izrekel več priznanih doktorjev te dni na zborovanju zdravnikov v Chicago. Priznali so, da je med njimi veliko smetja, ki ga je treba najprej pomesti. A najbrž ne bo nič. Smetje se ra-do drži svojih kotov.

Poišči si dobrega zdravnika, kadar si bolan. Ne zaupaj vaku-emu, ki se podpisuje s črkama "dr." Moderna medicina je si-jajna veda, toda premnogi dok-torji ji delajo veliko sramoto.

Rešitelj naloge zahteva viržinko.

Dne 11. februarja je "Ljublitelj Žarkometa" iz Sharona, Pa., objavil sledečo računsko nalo-go št. 5: Dne 4. februarja t. l. sem bil star 24,852,960 minut. Katerega dne, meseca in leta sem bil rojen?

Odgovor: 4. novembra 1879.

Prvi je poslal pravilno rešite-lev Blaž Odar, Canton, O. (2442 Winfield Way N. E.), ki se pri-poroča za viržinko ali vsaj za portoriko. Drugi je pravilno rešil Ciril Osolnik, Wyano, Pa. (Box 442), ki tudi zasluži vsaj portoriko. Prišla sta še dva o-govora, oba napačna; eden se je zmotil za dva dni in drugi za štiri mesece.

Kdo spet kaj novega potuhta!

Strahovita prosperiteta.

Iz Kansas Citija, Kans.: Te-kaj je silna prosperiteta. Me-sto šteje okoli stodvajsetstisoč prebivalcev, stoštirinideset cerkva in okrog tritisoč ljudi brez dela. Slava Bogu na vi-ševah in mir brezposelnim lje-dem! — Solčna roža.

Cantonski Mesija.

Od nekod Mesija se podi, najbrž v Canton mu se muči, da zaspance tu zbudi in vse kozle postrelli!

Cantonski antibudizem.

Vesti iz Moronije.

Kravji blok, Stara Avstrija — Oče Mrzimir so se srečno vr-nili iz špitala in z operacijo Skumrali so za devet funtov. To je tak špital tam v Milwaukee, v katerem režejo vse tiste, ki se "delivrajo goods" kakor uk-ažejo gospod kardinal iz Munde-lein. Tatata!

Gosh, obsedjo me!

Draig K. T. B. Slaba ti pre-de! Na vialice smo te obsedi-li. Nekaj vročih žarkov si sem po-alal, da je kar eksplodiralo — in zdaj ti obetajo smrt. Jaz pa želim, da korakaš krepko napre-d in še bolj čes in pripekaš. Ne-sprotnikom pa odpusti, saj ne vedo kaj delajo. — G. O.

Kontest za kratke prispevke.

80.

Delavec ima vsepovsod uti-telje, ki ga učijo živeti. Vendar umre še predno se nauči živeti. — P. P., Sheboygan, Wis.

81.

Predznost vseh predznosti je, če človek, ki je sam najbi-len, očita lenobo onim, ki zanj delajo. — A. P.

82.

Niti za \$25.00 nočem, da bi tiskali moje ime in naslov v škebski tiskarni. A. S. — F. L. K. T. B.

kakor znanstveni medicini, za pa so žrtve tolikih sleparjev. Na-zači vseh vrst žive predvsem ignorance ljudi."

Vesti iz Jugoslavije

Hud udarec je doživel klerikalni kolos. Pri skupščinskih volitvah 1. 1923 in 1. 1925 je obkret dobil mnogo čez stotisoč glasov, sedaj pa je krepko potisnjen navzdol. Dobil je 96.235 glasov in nazadovalec od lani (1105.803 glasov) za 9068 glasov. Ako bi se bile dne 23. januarja vršile volitve v Narodno skupščino, bi bila SLS izgubila kar tri skupščinske mandate.

Ponarejevalci bankovcev v Prekmurju. Maribor, 24. januarja. — Dne 21. decembra 1. l. je prišla vest o ponarejevalcih tisoč-dinarov bankovcev v Prekmurju, kjer naj bi izdajal te ponarejene bankovce v Črenšovcih neki Alojz Rauchl. Ker so bili v posesti takih ponarejenih bankovcev, so bili aretirani Jože Žnidarič, Vinko Gaber, Alojz Tomanič in dve ženski, katere so prepeljali na okrajno sodišče v Ljutomer. Vsi so trdili, da so prejeli bankovce od Alojzija Rauschla.

To vest je čitala tudi mariborska policija in se zanimala za Alojzija Rauschla ter kmalu ugotovila, da ga išče potom "Policijskega vestnika" v Belgradu tudi okrajno sodišče pri Sv. Lenartu. Koncem decembra pa je dobila mariborska policija dopis od dunajskega, da je bil tam aretirani neki Ludvik Roessler, agronom iz Hodoša v Prekmurju, ki je sam pripovedoval, da je 1. 1922 ubil v Prekmurju nekoga kapetana in narednika. Čez dva dni je to priznanje zopet preklinal in trdil, da je bil zadnji čas zaprt v Curihu pod imenom Ludvika Rosvadoskega.

Mariborski policiji so poslali sliko Roesslerja s prošnjo, da ga identificirajo in zlasti izvedo, v koliko so njegove navedbe resnične. Po daljnih poizvedbah je policija doznala iz Murske Sote, da je Roessler res doma iz Hodoša, sin tamkajšnjega čevljarja in znan kot hohštaper, ki se rad izdaja za Rosvadoskega. Iz Dol. Lendave poročajo, da je 1. 1919 res ubil v nemem tamonjem boju narednika in dva redova. Krivce pa so že takrat zaprli. Od žandarmerijske stanice Mala nedelja je došlo dalje poročilo, da so gori-omenjeni aretiranci Žnidarič, Gaber in Tomanič, ki so bili radi prometa ponarejenih tisočdinarov bankovcev pod ključem v Ljutomeru, spoznali v sliki Roesslerja, false Rosvadoskega, onega Alojzija Rauschla, ki jim je dajal ponarejene bankovce.

Mariborska policija je sedaj davila zadevo državnemu pravništvu ki bo zaprosilo avstrijsko oblast, da mu izroči Roesslerja - Rosvadoskega-Rauschla da se bo mogla nadaljevati preiskava.

Smrtna kosa. V Podčetrtku je t. m. zjutraj umrl tamonjši postar Vekoslav Gobec na pljučnici, star komaj okrog 40 let. V Novem Voduatu je umrl pok. železnišar Karel Čenčič, 38-letnik, naobrazen, pošten in vreden človek. Med vojno si je bil železniški službi nakopal začetno bolezen, kateri je sedaj podlegel. — V Škofji Loki je umrl Anton Homan, posestnik in obrtnik. — V Ljubljani je umrl Vaso Kostevc, trgovec in akademik. Podlegel je nesrečnemu slučaju zastreljenja in je bila vsaka zdravniška pomoč zaman. — Na Babnem polju je umrla Josipina Troha, rojena Strajc.

Majdičev mlin v Novi Kaniži. Pogor. V Novi Kaniži je 1. febr. izbruhnil požar v mlinu Vredke Vinko Majdič. Mlin je gorel celo noč in je pogorel do temelja. Škoda se čeni nad milijon dolarjev. Kako je požar nastal, ni znano.

Železniška nesreča. Po poročilih iz Varaždina je dne 1. febr. nekemu Slovencu, nameščencu državne železnice v Mariboru, preprečil vlak na postaji v Čakovcu ob noči. Prepeljali so ga na bolnišnico, vendar je malo pošlo, da bi okrevljal, ker je izločil veliko krvi.

Nevaren zločinec pod ključem. V Ivancu v hrvaškem Zavrju so orožniki zalotili te dni

Ivana Balažića, ki je na sumu, da je v zadnjih dveh letih izvršil nad petdeset zločinov in v Sloveniji tudi en umor. Balažić je bil v družbi šestih tovarišev in njegove ljubice izročen sodnemu stolu v Varaždinu.

Samomor bankirja v Subotici. Jakob Kunec, bivši lastnik bankovnega podjetja v Subotici, se je 2. febr. poslovlil od rodbine, češ, da potuje v Zagreb, nekemu sorodniku pa je izročil pismo z naročilom, naj ga odpre, ako se ne vrne. Ko je sorodnik 2. febr. zvečer odprl pismo, je našel v njem sporočilo, da je izvršil samomor. V pismu prosi, naj se ne secira. Kunca so zares našli mrtvega v njegovi vili pri Subotici. Obupen čen je izvršil radi materijalnih težav.

Nezakonski naraščaj. V preteklem letu so zabeležili v okoliščini mariborskega okrajnega sodišča ravno 500 nezakonskih novorojenčkov in je dosegel mednja na tem polju Maribor povprečnega rekordno število v državi, vsekakor pa razmeroma mnogo višje kot Ljubljana. Največ slučajev beležijo sveda okrajni z nižjimi sloji, kar je gotovo pripisovati bolj današnji socialni, največ morda stanovanjski bedi, kot pa moralni pokvarjenosti. V stolni župniji je bilo nezakonskih otrok preteklo leto 22, v franciskanski 36, in pri Sv. Magdaleni 137, pri čemer so všteti industrijski Studenci.

Eve današnje dobe. V dunajskem "Tagu" piše neki fotograf: Morda se boste čudili, če povem, da predstavlja pretežna večina fotografij, katere moram izvršiti po naročilu, naga ženska telesa. Sam sem se temu izprva zelo čudil, pozneje pa sem se uveril, da prihaja stvar v modo in da je ponekod naravnost upravičena tožba ženskega spola, ki pravi, da "nima kaj obleči".

Kadar pride k meni nova klijentinja, se pogovor suče samo okoli vprašanja, koliko nam oстане na njej pri slikanju. Seveda ne prizna nobena takoj, kaj bi pravzaprav rada. Vsaka se izgovarja, hodi po ovinkih in si da slednjič predložiti vzorce. Šele pri teh pokaže navadno svojo občutljivo prav. Kmalu začne tarnati, da je draperija njene obleke neokusna in previdno pristavi, da je sicer lepa žena. Česar pa današnje šivilje ne razumejo in zato nastajajo mesto pravih oblek perodna ogrinjala, ki nikoli ne pojdou svetu tega, kar dama želi.

V takem razgovoru se vrše poskus za slikanje v tem ali onem kostumu in naposled se zgodi, da kostum sploh odpade. Večina pri tem sramežljivo pove, da je slika namenjena "njemu mužu". In neredkoma se zgodi, da taka slika, namenjena prvotno za "moža" izide v tem ali onem modnem listu. Da, stvar gre še dalje! Pripetilo se je že, da se je pri fotografu oglasil soprog neke take dame in se pritožil, ker še vedno ni izšla slika njegove žene v Evimenem kostumu! Pristavil je, da mu dela žena doma radi tega kravale in je ponižno prosil, naj fotograf stori, kar more, da bo čimprej vstreljeno želji dame, ki se želi pokazati vesoljnemu svetu takšna, kakor jo je ustvaril Bog.

Še bolj kakor to pa je osupnilo fotografu dejstvo, da so prišle v njegov atelje večkrat matere s hčerami, od katerih so zahtevale, da se dajo fotografirati neoblačene. In to so bile matere iz najboljnih krogov! Pripetilo se je že ob takih prilikah, da je hotela sedemnajstletna hčerka od sramu zbežati, mati pa jo je zadržala s silo ter ji "pedagoški" prigovarjala in dokazovala, da se mora zgoditi po njeni volji, sicer bodo zapele druge strune.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

Ženska stranka nasprotnje zakonodaji za zaščito delavk

Priporočila je predsedniku naj nasprotnje vsem postavam za zaščito delavk.

Washington, D. C. — Izjave, ki jih je napravila ženska stranka, ki se bojuje za sprejem zveznega amandamenta za enakopravnost žene, pokazuje, da je ta ženska stranka nasprotnica postav, ki ščitijo ženo pred izkoriščanjem v industriji. Dne 15. februarja je bila deputacija ženske stranke pri predsedniku Coolidgeu v Beli hiši in je priporočila predsedniku, naj nasprotnje postavam, ki določajo za delavke v industriji le 48 ur dela v tednu, in vsem drugim postavam za zaščito žene v industriji.

Mrs. Frances G. Roberts, "bivša natakarka", je bila po njih zatrdilu glavna govornica. Zdej je ta žena v nekem največjem restavracijskem newyorškem podjetju departmentna ravnateljica. Svoječasna je bila ta žena pred newyorško industrijsko komisijo in je tam nastopila kot nasprotnica zakonske predloge, ki določa le osem in štirideset ur dela za žene v industriji.

Naprav častniškarskim poročevalcem se je ta žena izrazila, da se je zaradi tega pridružila ženski stranki, ker ženska stranka zahteva v industriji enakopravnost žene.

Ta zahteva pomeni z drugimi besedami, da ženska stranka zahteva, da se žene ne smejo kapitalisti izkoriščati delavke poljubno v svojih industrijskih podjetjih in da zanje ni treba nobene postavne zaštite.

Pred komisijo je dejala, da nekatere restavracije so že pričele odpustiti žene, pa so pričele najemati delavce, ker se boje, da bo sprejeta postava, ki določa samo 48 ur dela za žene v industriji.

Stranka se je izjavila, da ona zahteva enakopravnost žene v vseh zadevah, in da ne mara, da se za žene sprejmejo postavne, ki ščitijo ženo pred neizmernim izkoriščanjem v industriji.

Žene, ki so v vodstvu te ženske stranke, se niso delale v industriji in tovarnah.

Ognjegasni rotili problem dveh straž

Tajnik njih organizacije odputuje v Halifax, da pokaže, kako se lahko požarna bramba razdeli v dve straži, ne da bi se povzeli stroški.

Washington, D. C. — Ognjegasni v Halifaxu, N. B., zahtevajo, da se razdele v dve straži. Njih zahtevi se mestni očetje vpirajo pod pretvezo, da bi razdelitev požarne brambe v dve straži povzročila stroške za vzdrževanje požarnih brambovcev. Da se dokaže, da je tak ugovor neumestn in brez podlage, odputuje George J. Richardson, tajnik organizacije ognjegascev, v Halifax, da tam razloži, kako se lahko požarna bramba razdeli v dve straži, kateri bosta vsaka po dvanajst ur v službi, ne da bi bilo mestu treba potrošiti en cent več za vzdrževanje požarne straže.

V Halifaxu pride 583 prebivalec na vsakega ognjegasca, medtem ko v drugih kanadskih mestih pride povprečno na vsakega ognjegasca po 822 prebivalec. V 27 največjih ameriških mestih pride na vsakega ognjegasca po 694 prebivalec. Vsa ta mesta imajo manj ognjegascev v primeri s številom prebivalec, a vso eno je v teh mestih požarna bramba razdeljena v dve straži, ki sta v službi po dvanast ur v teku enega dneva ali 24 ur. Nekatera mesta imajo celo požarno brambo razdeljeno v tri straže.

Izgube zaradi požara se v Severni Ameriki množe, v primeri z vrednostjo posestev v mestih, v katerih imajo požarno brambo, se pa izgube krčijo.

RAZNO

Konfinirani Ferrero. Dejstvo je, da se fašistovska Italija ne ozira na nobeno človečansko dostojanstvo ne napravim tujim, še manj pa seveda napram lastnim državljanom. Mussolini se očitno drži načela: Za nami potop! In dela to, kar je v prid njemu samemu in njegovemu režimu.

Javljajo iz Rima, da je znani italijanski zgodovinar Guglielmo Ferrero, sotrduinik ne le domačih italijanskih, temveč tudi najuglednejših inozemskih revij, prošil za potni list, ki bi njemu in ženi dovolil odhod v Ženevo, kjer je učenjak hotel prirediti niz predavanj o Evropi. Mussolini je Ferrerovo prošnjo zavrnil. Da pa afronta še popolnejši, je istočasno izšel ukaz za strogo nadziranje Ferrera. Zgodovinarjevo hišo v Florenci straži nič manj ko petnajst detektivov, ki od zore do mraka in od mraka do dne vohajo in poizvedujejo, kdo obiskuje Ferrera. Na ta način je Ferrero konfiniran v lastni hiši.

Seveda je izzvalo to obnašanje fašizma napram velikemu italijanskemu zgodovinarju v svetu največje ogorčenje, kajti Ferrero je znan kot objektivni znanstvenik, ki zavrača enostranski fašizem te ali one struje ter motri in presoja življenje po zakonih, ki so fašizmu in njegovim nevednežem Potemkinova vas.

Smrt moža, ki je odkril rastlinsko srce. Ni še dolgo, kar je ves svet presenetilo znanstveno razkritje indijskega učenjaka sira Jagadisa Chandra Boxa, da ni bistvene razlike med živalmi in rastlinami in da imajo tudi rastline srce, živce in krogotok krvi (sokov). Ta mož je zdaj umrl v svoji daljni domovini, v Kalkuti, kamor se je vrnil bolan iz Evrope, kjer je predaval o svojih senzacionalnih razkritjih.

Jagadis Chandra Boxa je prvi indijanski znanstvenik, ki si je pridobil sloves v sodobni prirodoslovni vedi. Doma v deželi, kjer se kaže priroda v bujnem rastlinstvu, v deželi, katere mirne prejšnje in divno floro je ovekovala poezija Rabindranata Tagoreja, je posvetil vsa svoja lju-bezen in učenost baš rastlinam. Izdelal je izredno fine električne aparate, ki so odprli človeštvu docela nove poglede na rastlinsko življenje in na prirodosloplio. To, kar so čutili dotlej samo pesniki, ki so že zdavnaj proglašali vso prirodo za svet, kjer ni meje med človeštvom, živaljo in rastlino, so zoznali učenjaki. Po siru Jagadisu Chandri Boxu so nam postale cvetlice, ki jih tolikani ljubimo zbog njihove nežnosti in pedolžne lepote, še bližje in dražje. Zdej vemo, da tudi v njih utriplje nekako srce in pošilja sokove po njihovem životku, da imajo tudi one živce, ki z njimi zaznavajo — četudi na nila primitiven način — vnanji svet.

Življenje velikega indijskega učenjaka pa je imelo tragičen konec: Preden je mogel dovršiti svoje veliko delo in popolnoma odpreti vrata v tajnostni svet, ki ga je pokazal le akozi špranje svojih poizkusov, ga je ugrabila smrt in položila v indijsko zemljo, da tudi on — kakor vsi smrtniki — "pognoji rastlinam".

Pravda za hababurske dragulje v Parizu. Pariška javnost in pariški sodniki so imeli te dni ponovno priliko pogrevati prodajo in nakup hababurskih kronskih draguljev in vseh stori, ki so z njimi v zvezi. Vdova po Karlu Hababurgu, Zita Parmaka, se je namreč pritožila pa višjo instanco radi sklepa francoskih sodnikov, ki so izrekli obsodbo proti bratoma Binnenfeld. Sodišče je svojčas ugotovilo, da sta brata Binnenfeld popolnoma korektno postopala, kakor velevaljo trgovski predpisi in da sta plačala za dragulje pravo vrednost.

Ker je torej prva instanca brata Binnenfelda na podlagi dokazanega materiala oprostil, dočim je Zita vztrajala na tem, da sta draguljarja izvršila

sleparijo, je prišlo do vzkljene obravnave. Razprava, ki je bila sicer dogodek za radovedne Parizane, pa ni prav nič rehabilitirala Zite in njenih zahtev. Sodišče, ki je imelo na vpogled ves material prve razprave in je sode ne spise natančno proučilo, je brata Binnenfelda popolnoma oprostil. Ziti pa naložilo stroške za obravnavo in jo še obsodilo na povrnitev odškodnine francoskima zlatarjema. Zita je torej vnovič in končno veljavno pogorela.

Voronov napoveduje rod genijev. Na graščini Grimalde pri Mentoni je sprejel pomlajevalec Voronov dopisnika angleškega lista "Daily Expressa" in mu je tako-le opisal perspektive, ki se odpirajo človeškemu rodu na podlagi njegovih pomladitvenih eksperimentov:

Bliža se čas nadljudi, bitij, ki bodo prekašala današnji rod fizično in duševno. V petdesetih letih bo svet prekrvačen in od vrha do dna prenovljen. Človeštvo se bo preporodilo pod kirurškim nožem, kateremu bodo pomagale glavne in razpite opije žleze.

Pomlajenje, kateremu v sedanjih obliki ne zalede dosti. Kaj se vendar pravi, pomladiti starca, ki se mu na ta način podaljša življenje in tvornost za nekaj let? Človeški rod mora vztrajati na tem, da se metoda pomlajevanja aplicira na mladini, pri dečkih, ki štejejo jedva osem do deset let. Taka procedura bi kmalu napravila iz ljudi genije.

Seveda se to ne da doseči čez noč. Zdravniki-pomlajevalci morajo najprej imeti na razpolago dovolj opic, katerim se bodo odvezemal žleze. Treba bo torej opice, ki so za pomlajevalni proces potrebne, udomačiti kakor si je človek udomačil in ukrotil psa in mačko.

Francoska in španska vlada. Je izjavil učenjak, sta zabranili izvoz šimpanzov iz svojih kolonij. Tudi belgijski kralj Albert se je zavzel za stvar in je zabranil eksport šimpanzov, ki ne služijo zdravniškim svrham. Bil je celo tako uviden, da je naročil v belgijskem Kongu ograditi poseben prostor, kjer se bodo živali gojile in razmnoževale. Enak poskus je bil storjen tudi na francoski Rivijeri in v Italiji v okolici Napolija. Če se ta poskus obnese, bodo šimpanzi kmalu rastle v južni Italiji ter v okolici Marsellea.

Na koncu je Voronov pristavil, da je doslej izvršil največ pomladitvenih operacij med Francozi. Za Francozi pridejo na vrsto Angleži, potem Severni Američani in prebivalec iz Južne Amerike. Z razmnožitvijo šimpanzov pa za ves svet nastopi nova epoha genijev.

ZDRAVSTVO

TRI STOPNJE DORASLOSTI.

Dr. Biedl v Pragi razlikuje pri doraščanju mladine trojno dobo: p u b e s c e n c o, pri kateri telo naglo raste v dolžino in se presnavljanje vidoma poveča; a d o l e s c e n c o, pri kateri dobivajo nove žleze, n. pr. trebušna, vpliv na presnavljanje; zrelost, ko poneha boj po edinih žlez in dobi vsaka svoj dokončni pomen v življenju.

Telesno zorenje se pričenja nekako s 13. (14.) letom in se zaključuje v 17. (18.). Dečkom se poteze poostre, glas se izpremeni. Nasprotno pa se deklica neznost ne izgine, detinske črte na obličju dobijo novo milino. Mimica izrazila v obrazu mladence privzamejo nove odtenke, poglobljenje različice. Pri kretnosti se izgubi otroška ljubkost: postane nekam okorno, nerodno, neenakomerno, čestokrat nebrzdano ali pretirano.

V početku zrelosti (pubertete) prevladujejo neveseli občutki, nemir, dušno neugodje, ki se utedne izražati v kljubosti, obljani, v stremiljenju po zabranjenih stvarih, šopirnosti, gizdavi. Navdušenje se hitro vname, toda voljo potegne zdej ta nagon za sabo, zdej oni, ali pa zakrknjeno odklanja in zanika vse tradicije. Poleg telesne spolnosti hodi zgolj dušno sanjarstvo ter idealiziranje, ki mora voditi v bridka razočaranja. V tej dobi notranje razdvojenosti mladina čuti, da je odrasli vesedel ne razumejo — dostikrat ne brez vzroka. Nagon po uveljavljanju samega sebe se mešalja a plahostjo in sramežljivostjo. Pričenja se zavest o samem sebi, analiza svojega bistva. V zunanji svet a svojo željo treznostjo in hladno dejstvenostjo se rad odmakne v daljo, zato pa se razmahnejo fantastične želje in tajno hrepenenje po veličini.

Trezní tip mladostnika kaže miren razvoj. Prešerni, prezetni, podjetni se izraža predvsem a cvetočim, zdravim veseljem do življenja. Umaki tip meri docela na duševne stvari. V dovzetnem omahljivcu se vsi dožitki živahno uveljavljajo. Ti mladenci se kakor majev tra na vetru. Problematiki se ne morejo nikesar žurno lotiti: vse jim postaja problem. Površni, slastiljivi in erotiki iščejo zabave v družabnosti, plesu, pojedinah. Rastoda domišljija je po večini zaposlena z ljubavnim snovanjem in flirtom.

Pri mladenkah je znak tega lika okovanje, apogredljivost in želja po ugajanju. Nedostaja jim deklake obzirnosti in boječnosti. Med nadaljnimi nahajamo še sentimentalce, otočnike, zanesenjake, vzhicence, pustolovce, koprneče po dejanjih. Intelektualci in problematiki so največ moškega spola. Sprejemljivi, radostiljivi, veseljaški, romantični, čutiljivi zaostopniki se dobe pri obeh spolih. Poseben primer ženskega razvoja je materinski tip.

Vse boleste duševne motnje v mladostni dobi so pretirani pojavi, kakršni so naravnost nujni za duhovno dozorevanje. Z največjimi težavami se morajo v času xoritve boriti plašna, ohlapna, mehka bitja z neveseljo, tuhtavo prirodo. Zanimavne življenja povzročajo neredno erotični konflikti, ki imajo za podlago kaka razočaranja v prvem ljubezenskem življenju. Brezupni odpor proti svojim sposobnostim, oziroma nespobnostim se zaključuje navadno a samoubojstvom. Za svoje jadno početje izbirajo mladostni samomorilci določen letni čas, n. pr. majnik. Pri dečkih, ki morajo v tujino, se pojavljajo takozvani zločini iz domotozja: požigi, nesmiselna nasilstva, a katerimi naj bi se takorekto izsilili odpust iz neznoasne službe.

Starši, vzgojitelji, rodbinski zdravniki utedgevo mnogo karistiti, ako se potrudijo, da se bodo poslej bolj ko doslej vživeli v čuvstvovanje doraščajoče mladeti, ako jim a trdno roko pomorejo do posameznih zmognostih in lastnostih iz razburkanosti dobre bližnjega fantovanja in devovanja.

Justin.

Tvoj Max Linder.

Pismo Charlieju Chaplinu

(Objavil Quidam.)

Veruj mi, Charlie, ni mi lahko to'planje, in da nial bil moj najdražji prijatelj v tistih tegobnih dneh, ko sem še klovnaril med smrtniki — ne vem, če bi si mogel oprostiti, da si rušim svoj težko zasluženi sen. Ves, tod nam teče življenje (da se izrazim po vaši) v neskončnem pokolu, tuja nam je sleherni zadržba, ljubosumnost, tožarjenje... Ni mi žal, da sem se preselil; ne poznam ne želj, ne strasti, ne trpljenja, ne radosti. Sam sem si gospod; nihče me ne ljubi in jaz ne ljubim nikogar, nikomur nisem oče, ne soprog, ne zet...

In pri vas tam doli? O, predboro vem, Charlie, kaj te je zadelo, poznam tvojo bedo v vsej njeni tragiki, in baš zato, vidiš, ti pišem.

Se še spominjaš onega popolneva, ko sem te posetil bolnega v Hollywoodu? Govoril si o svojih načrtih, o "Cirkusu", melanholično tožil, da so te vsi zapustili in si ostal sam samcat a svojim Maksom... Da ti je dovolj življenja in si želiš pokoja, ki ti ga sebični in brezobzirni svet nikdar ni privoščil... Se še spominjaš?

Od tistih dob se je mnogo spremenilo. Jaz sem odšel, ti

pa si ostal. Ostal si sam v svoji samotni klovnaril si in vagabundaril, svet te je povzdigoval, grohotal se tvojim groteskam, ne vedoč, da je v njih le verna slika bednega, trpečega, preziranega življenja — tvojega življenja. Kdo bi jim zameril?

Dokler ni tudi tebi zasijala zarja. Bednik, ki si verjel slepilo! Mar te še ni izučilo življenje? Nisi-li videl moje nesreče? Ti veliki poznavalec človeškega srca si mogel upati, da je tudi klovnu usojeno ono zavlačeno občutje, ki je vsemu stvarstvu od vekov na veke najbolj željena slast, najljubša prelast? Ha, ha, verjel si, da moraš brez kazni uživati srečo ljubezni?

Tod pri nas ne poznamo strasti in tudi tega pisma mi ne narokujeta zavist in akodoželje. Ali ko sem videl tvoje drzno početje, me je vaseeno prevzelo tiho zadoščanje. Mon Dieu, zakaj si bil toli naiven? Sam si kriv svoje tragedije. Počemu si stopil na pot, ki ti je bila zabranjena?

Pravilo, da si jo zapeljal, in ti sam jim menda verjameš. Tudi meni so očitali isto. In vendar veš, da sem bil zgolj artev... V svoji plemenitosti si se hotel odkupiti: ponudil si vato objestno visoko, da je svet oupel priljubljen in se zgrozil nevošnjivosti. A njej je bilo premalo, hotela je tebe, da dobi ono, kar je tvojega. Hotelo se ji je milijonov in v ta namen ji ni bilo žal niti lastne čednosti...

Vidiš, to sem ti hotel povedati, ker sem ti tri v dušo in sem videl, da ti je hudo. Da te boli, ker te je ona, ki si pred njo poklekaval v svetem zamaknenju, ranila na najobčutljivejšem mestu in ti otrovala življenje. Meni si, da a meš biti izjema med nami, ki nas je stvarnik obsodil v klovnost. Hlepel si po sreči in ko se ti je za hipec pojavila, si segel po njej z obema rokama. Fata morgana! Blišč je izginil, a ostal ti je spadek...

Ne joči, bajazzo! Vse mine in tvoja rana se bo zacelila. Počemu bi odkrival svetu svojo bolelost? Nihče ti ne veruje... Ljudje so brezobzirni, samoljubni, ljudje so zveri... Njim se hoče smeha in zabave, po drugem ne vprašujejo. Zakaj jim ne bi ustregel? Smej se, bajazzo! Dokler jih boš zabaval, boš v časteh. Kadar pa ti zamre smeh, stori, kakor sem storil jaz!

Hočeš ideje? Evo je: Pojdi v atelje, pozovi operaterja in objavi z velikimi črkami v listih, da je bilo vse skupaj zgolj trik. Tvoja nesreča — ha, ha! nase, sodni proces — filmska reklama! Takega scenarija še nial imel. Ljudje ti bodo verjeli, film bo senzacija, kakršne svet še ni doživel. Samo ne pozabi na happy end; svet ne ljubi solz... In ko bo vse končano, se zjoci od srca in pridi za menoj, kjer ti bo odlega za vedno...

Le clown est mort...

Justin.

Tvoj Max Linder.

Veselica.

Midway, Pa. — Društvo št. 89 S. N. P. J. je sklenilo na svoji mesečni seji dne 13. februarja prirediti veselico v korist državne blagajne v soboto večer dne 19. februarja. Veselica se prične ob pol sedmih ter traja do polnoči. Vstopnina za moške je 75c in za ženske 25c. Igrala bo prvovratna godba. Za lačne in željne bo v polni meri preskrbljeno tako, da ne bo nikomur žal, ako se bo udeležil. Pozivljemo člane in članice društva, da se v polnem številu veselice udeležite. Ujudno vabimo tudi občinstvo iz bližnjih in daljnih naselbin, ker ob priliki smo tudi mi pripravljeni vam vrniti.

Vabi — odhor.

SEZNAM PRIREDB SLOVENSKEGA ORGANIZACIJ V CHICAGU.

Pustna veselica v torek 1. marca, Društvo "Pijonir" št. 559 S. N. P. J.

Zveza slov. org. — Veselica v soboto 12. marca v Narodni dvorani.

Klub št. 1, J. S. Z. — Drumska predstava v nedeljo 27. marca, v dvorani C. S. P. S.

Pevsko društvo "Lira", koncert dne 24. aprila v dvorani S. N. P. J. na Lawndale in 27. costi.

Klub št. 1, J. S. Z. — Drumska predstava in prvomajska slavnost, v nedeljo 1. maja, v dvorani S. N. P. J.

Pevsko društvo "Slovan", koncert dne 29. maja v hrvaškem domu, So. Chicago.

BISERI IZ SVETOVNE LITERATURE

HONORE DE BALZAC

(1799-1850)

Honore de Balzac je bil eden najboljših francoskih romansov. Bil je rojen v Toursu, kjer je tudi preživel vse svoje mlade dni po šolah, medtem ko je bil njegov oče neprestano v vojakah že pred njegovim rojstvom in potem. Oče mu je bil francoski revolucionar, odlikoval se je v bojih in bil tudi poveljnik. Honore je imel dve sestrji. Družina je živela skromno in njemu se je bilo mogoče šolati samo do sedemnajstega leta.

Balzac ni bil nikak učenjak, pač pa je moral silno veliko čitati. To se vidi iz njegovih številnih del, ki kažejo, da je imel na polju literature zelo široko znanje. V svojih delih je naravnost genijalen, kajti ne le da je produciral veličansko število spisov, temveč so tudi bili ti spisi najkrajše zasnovani. Kot človek je bil prijazen in dober, ki se ne navadno ni prepiral. Bil je prijatelj sodobnega literata Hugona. Edine spore je imel z izdajatelji njegovih del. Posebno dobro se tudi ni razumel v zakonu in ko ga je Hugo našel pri obisku umirajočega, ni bilo pri njem njegove žene, temveč samo mati.

Knjižnica Honore de Balzaca

je sestavljena v večini iz kratkih povesti. Teh je na stotine. Manjka pa se ne tudi daljših spisov, izmed katerih se mogoče najbolj odlikuje "Človeška komedija" (Comédie Humaine), ki je filozofska študija človeških karakterjev. V svojih delih je splošno naturalist; snov obdeluje tako kot je, niti se ne da voditi od kakih notranjih čustev, temveč vzame predmet tak, kakoršnega vidi pred seboj. Precej rad se spušta v družinsko, spolno in ljubimsko življenje, je ponekod celo lasciven, ampak resničen. Najbolj znane so njegove kratke povesti, katere se bavijo z vojnimi in povojnimi razmerami, s človeško podivjanostjo in napačnim ter masčevalnostjo. Vse to nalika v resnični ogabnosti in dela na prvi pogled vtis, da mu celo pripadajo take okoliščine. Na dnu vsega pa ni samo pisatelj in pripovedovalec, temveč tudi učitelj, ki je hladnokrvnen samo zato, da bi izrazil odpor proti hladnokrvnemu vojnu uničevanju.

Obsojen na življenje

V zvoniku mesteca Menda je ura odbila polnoči. V tem hipu je mlad francoski častnik slonel nad ograjo ob dolgi terasi, ki je vezala gradič z vrtovi. Očivid-

no je bil zatopljen v misli kar je nenavadno v brezskrbnem vojaškem življenju, toda misliti si moramo, da ni nikdar večje ugodnosti za globoko razmišljanje, kakor ravno ob tej uri ponoči ter na takem prostoru. Krasno špansko nebo se je razprostrlo v temnovišnji barvi nad njim. Trepetajoče zvezde in nežna mesečina so razsvetljale ljubko dolino, katere se je v vsej svoji lepoti razprostirala pod njim. Sloneč ob cvetočem oranžnem drevesu je videl kakih sto čevljev pod seboj, kakoršnega vidi pred seboj, kakoršnega vidi pred seboj. Precej rad se spušta v družinsko, spolno in ljubimsko življenje, je ponekod celo lasciven, ampak resničen. Najbolj znane so njegove kratke povesti, katere se bavijo z vojnimi in povojnimi razmerami, s človeško podivjanostjo in napačnim ter masčevalnostjo. Vse to nalika v resnični ogabnosti in dela na prvi pogled vtis, da mu celo pripadajo take okoliščine. Na dnu vsega pa ni samo pisatelj in pripovedovalec, temveč tudi učitelj, ki je hladnokrvnen samo zato, da bi izrazil odpor proti hladnokrvnemu vojnu uničevanju.

Grad nad Mendo je bil last španskega grandija, ki je tedaj živel tam s svojo družino. Grajska stena starejša hči se je ves večer z zanimanjem ozirala po častniku. Iz njenih pogledov

je lahko bral čustva žalosti in naklonjenega sočustvovanja, da se je dekle v svoji sanjivosti še toliko bolj dopadla Francozu.

Klara je bila krasna dekle in dala je imela tri brate in sestro, se je častniku Viktorju Marchandu vendar zdela, da bo veliko bogastva grajskega maršala Leganesa odpadlo tudi njej za to. Toda kako naj bi si on drznil upati, da bo stari španski hidalgo in najbolj zakrknjen sovražnik Francije dal svojo hčer sinu pariškega štacunarja. Poleg tega so tudi sovražili Francoze. Francoski general Gautier, ki je vladal čez provinco je šumil, da maršal celo pripravi vstajo za španskega kralja Ferdinanda II. Iz tega razloga je bil bataljon pod poveljstvom Viktorja Marchanda utaborjen v Mendi, trdnjavi sosednjih vasi, ki so bile pod gospodstvom markija. Poslednja povelja od maršala Neyja so tudi povzročala dovolj strahu, da se bodo Angleži kmalu usidrali ob tem obrežju, a markija so sodili, da je v tajnih zvezah z ministrstvom v Londonu.

Raditega je Viktor Marchand, dasiravno so mu Španci priredili lep sprejem in so imeli radi njegove vojake, vedno čuval in stal na straži. Ko je stopal po terasi, na katero je prišel gledat, če je mesto pokojno in če ni nič sumljivega iz bližnjih pokrajin, katere so bile pod njegovim poveljstvom, je razmišljal, kako naj si tolažil prijateljstvo, katero mu je izkazoval grajski, in kako naj razume pokojnost pokrajine, radi katere je general v tolikih skrbih. Toda kmalu so mu izbegle te misli radi drugih čustev in radovednosti. Nenadoma je zapazil v mestu večje število luči. Dasi je bil praznik svetega Ignacija, je ukazal odredbo še onega jutra, da morajo ugasiti vse luči ob napovedani uri in samo grad je bil izvet iz njegove odredbe. Javno je lahko videl v lučinih odsevih bajonete svojega vojaštva, ki je stalo na straži; vendar je splošno vladala slovesna tišina in ni niti najmanj izgledalo, da bi bili Španci razburjeni radi praznika. Skušal si je razjasniti, zakaj so se prebivalci pregrešili in so imeli luči vzlic njegovim prepovedim, pa bilo mu je neumljivo, kajti z vojaštvom je pustil častnike, da preskrbe, da bo ugasnjena vsaka luč. Ko se je ravno namenil, skočiti čez zidno ograjo in teči po skalovju v mesece, da se prepriča, zakaj ne poslušajo njegovih ukazov, je začel za seboj šumljanje in lahke stopinje. Zdelo se mu je, da sliši dranje ženskega koraka po pešeni poti, toda ko se je ozrl ni videl ničesar, zagledal pa se je na morje, ki je odsevalo v nenavadni svetlobi. Nenadoma je obstal kakor pribit in zdelo se mu je, kakor bi mu odpovedala in ga varala vsa čutila. V dalji je jasno razločil ladje, ki so se belile v mesečini. Zatrepetal je in si skušal domisljati, da je to le očesna prevara, samo fantastičen učinek lune na valovih. V tem trenutku je začel hripav glas, ki je poklical njegovo ime na drugi del ograje, kjer se je dvigala glava vojaka, kateremu je ukazal, da spremlja v grad.

"Ali ste vi, poveljnik?"

"Da! Kaj hočeš?" je odgovoril mladi mož skoraj šepetaje. Slutnja mu je velela, da mora biti previden.

"Lopovi v dolini se dvigajo kakor črvi. Podvizal sem se po vašem dovoljenju, da vam povem, kar sem videl."

"Kaj je?" je vprašal Viktor Marchand.

(Dalje prihodnjik)

NA PRODAJ JE

"Rooming Haus" stanovanjska hiša na novo vrejena, se proda za nizko ceno. Oglasite se od 5 do 9 ure zvečer na naslov: 2213 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

RUDOLF J. JINDRA

PLUMBAR

Upostavlja parne in druge naprave za gretje in vasa druga plumbarska dela. Prevzame delo tudi na mesečno izplačilo od enega do dveh let.

Vse delo jamčeno. Izvaja plumbarsko delo v poslopih S. N. P. J. 2704 So. Avers Ave., Chicago, Ill. Telefon: Lawndale 9435 ali pa Lawndale 8311

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 62 akrov obsegačaja farma, vse izčiščeno, 5 akrov je sadni vrt, posajen s češnjami, dosti dobre pitne vode, štiri sobna hiša, hlev, shramba za žito in še drugo malo poslopje. Farma se nahaja štiri milje od Eatacado, Oregon, in je le eno miljo od tiakirane ceste in vsa zemlja je v ravnini. Če kateri rojakov želi izvedeti boljše podrobnosti, naj piše na: John Božičnik, 115 1/2 First Ave., So., Seattle, Wash. — (Adv.)

FINE PREKAJENE KLOBASE, ŠUNKE IN ŽELODCE

razpošiljam po vsi Ameriki, ker so naročila vsak dan večja, mi je mogoče ceno nekoliko znižati na mojih izdelkih. Ako se niste poskušili mojih izdelkov, ste v resnici samim sebi nekaj dolžni. Ne odlašajte, ampak pišite takoj še danes. Pošljem vam od 5 funtov naprej po C. O. D., ali pa pošljite denar s naročilom. Poštnino vsak sam plača.

Cene so sledeče: Klobase finega okusa po 34c funt. Šunke in maso brez kosti, soljene po 34c funt. Želodce po 40c funt. Suha rebeca po 28c funt.

Vsa pisma in naročila pošljite na:

JOSEPH LESKOVAR

Meat Dealer and Sausage Mfr.

610 — 14th Street, Racine, Wis.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Jan. 31-1927) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen valed napakega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi državni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Cleve za leto \$6.50, pol leta \$3.25, za člane \$5.50.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO

"PROSVETA"

2657 S. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

ITALIJANSKE HARMONIKE

Izdelujemo in importiramo vse vrste italijanskih harmonik. Italijanske harmonike so najboljše in najboljše. Če želite, da vam pošljemo katalog, nam pišite na: RUATTA HERRELLI & CO., 1614 Blue Island Ave., Dept. 78, Chicago, Ill.

BOLGARSKI ZELISČNI ČAJ

Vzemite gorkega predno ležite spat. Da prežene PREHLAD. Da očistite jetra. Da očistite vaša čreva. Bolgarski zelisčni čaj je sestavljen iz čistega seliča. Zboljša kri in pomaga vašemu zdravju.

Napredaj povsod v lekarnah ali pa po pošti velik družinski zavod za \$1.25, ali 3 zavojce za \$3.15, ali 6 zavojce za \$5.25. Naslov H. H. Von Schlick, President Marvel Products Company, 8 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. — (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto"!

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

na Ameriko in stari kraj

1122 E. Ohio St. Telefon CEDAR 4373 N. S. Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, potovanja, oporoke in vse druge v notarsko stroko spadajoče spise.

Pišite, telefonirajte, ali pridite osebno.

PAZITE SE PRED INFLUENCO

kašljem in prehladom

MI VAS HITRO OZDRAVIMO

Kabeli in prehladi so naj hujša razporeja v neprilagodeno stanje gripe, bronhitisa, infekcije ali pljučnice, ki se vsakrat konča s smrtjo. Influenca je velik sovražnik človeka, ki pobere na tisoče ljudi letno. Zamenjajte prehlad se včasih celo prelevi v smrtno vnetje. Vi se obravnavate pred tem, nevarnost, ako vzamete ANTI-FLU-COLD TREATMENT od Dr. Tom. To je novejša izumljena v zdravilih s velikim uspehom zdravljenja kašlja, prehlada, gripe, flu in vnetja grla, bronhitisa, katara in pljučnih bolezni. ANTI-FLU-COLD TREATMENT ustavi nadaljevanje bolezni in umori kili bolezni v 48 urah, tako da v petih dneh vse bolečine izginejo. Tisoče bolnikov je ozdravilo, ker se vrnili to zdravilo. Še posebno dobro za stare kronične listaje. Ako vam se pomaga, mi vam vrzemo vsaj denar. Ima dober okus in ne vsebuje nobenih naravnih snovi in se lahko rabi od mladih in starih ljudi. Koder vzamete ANTI-FLU-COLD TREATMENT, vaše pljuča in vse život postane močnejši. Cena za eno steklenico je \$1.25. Pišite takoj, odlašanje je nevarno.

NI TREBA POSLATI DENARJA

samo izrežite ta kupon, priložite 25c za poštino in vaš naslov. Za zdravilo plačate \$1.25 potem, ko se ga vam prinese na vaš dom. MARCOL LABORATORY, 1725 N. Kedzie Ave., Dept. 324, Chicago, Ill.

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

ima v zalogi sledeče knjige:

AMERIŠKI SLOVENC — izvrstna krasna knjiga, obsega 632 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane \$5.00

Slovensko-Angliška Slovnica — zelo poučna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, s dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo \$2.00

Zakon Biogenesije — tolmači naravne zakone in splošni razvoj, knjiga iz katere zamorete črpati mnogo naukov za telesno in duševno dobro \$1.50

Pater Malaventura — V Kabaretu — zanimiva povest iz življenja ameriških frančiškanov, in doživljaji rojaka, izvrstno spopolnjena s slikami \$1.50

Zajedniški — resnična povest in prava ilustracija doslej skritega dela življenja slovenskih delavcev v Ameriki \$1.75

Jimmie Higgins — krasna povest, ki jo je spisal sloviti ameriški pisatelj Upton Sinclair, poslovenil pa Ivan Molek \$1.00

Zapisnik 8. redne konvencije S. N. P. J., 252 strani mehko vezana, stane samo \$0.50

"Hrbenica" — drama v treh dejanjih s prologom in epilogom — mehko vezana, stane samo \$0.25

"Informator" — knjižica z vsemi potrebnimi podatki o S. N. P. J. — zelo priporočljiva za člane — stane samo \$0.20

Pišite ponje na:

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Izlet gospoda Broučka v XV. stoletje

Češki spisatelj Svatopluk Čech — Poslovenil Stanko Svetina.

(Dalje.)

Gospod Brouček se je razjezil na motilca lososovega vžitka tako, da je popolnoma pozabil na stoletje, v katerem se je nahajal, in je rekel ostro:

"Prosim te, komu pa to pripoveduješ? Ali misliš morda, da ne poznam Prage. Le pojdi po Prikopih ali sedi v električni voz, ali zajdi v mestni park, v Stromovko, kamorkoli na živahnejša mesta in povsod boš slišal nemščino, da te bodo bolela ušesa. Gospe in gospodične ne govorijo na ulici drugače ko nemško. Saj hoče vsaka pokazati svojo višjo izobrazbo in vsak moder češki oče pošilja svoje hčere v nemške šole, zavode in samostane, ako ne doma, pa vsaj za granico. Res je, da se je nemščina nekaj časa opustila, toda sedaj se govori zopet nemško kakor za stavo ne le v Pragi, ampak tudi na deželi. Vem to iz lastne skušnje in iz pripovedovanja drugih. Vsa v gosposki sobi vsake gostilnice, tudi v najmanjši vasi, te počaste z drugim deželnim jezikom."

Mogel je svobodno končati, kajti poslušalci so bili vsi od osuplosti prevzeti. Sele čez nekaj časa se je oglasil Staročeh. "Ej, v glavi se mi vrti valed tvojih nespetnih besed. Da moreš tako neumno čenčati! Kako moreš govoriti o Čehih, ko si bil ves čas v tujini?! Morda ti je kdo pripovedoval, kako je bilo pri nas prej, in še tu je zmešal resnico z lažjo. Resnica je, da je bil nemški jezik na kraljevskem dvoru zgodaj priljubljen; resnica, da se je tudi gospodi priljubila tujina, ker je dajala svojim gradovom in sebi nemška imena in se rada pačila po tujih običajih; resnica, da so naši kraljevski zaslupljenci vodili mnogo tujcev v naš kraj in jim stregli, kolikor so mogli, tako da so večinoma vsa mesta prišla pod oblast Nemcev in da se je začel tudi del čeških meščanov nagibati k tujemu govoru in navadam. In iz teh vzrokov se je zdelo, da se tudi tu izgubi jezik slovanski kakor v severnih krajih. Toda položaj se je spremenil. Kmečkega ljudstva se ni dotaknila tujina in ni res, da bi govorili kje v čeških vaseh nemško. Tudi boljše plemiči in vitezi izmed višje gosposke so ostali vedno verni Čehi in ne kateri, kakor vrti Stitni, so pisali tudi knjige v češkem jeziku, ki so vžigale ljubčen do njega in so dvignile svoj glas proti tujini; tudi v mestih so se Čehi bolj in bolj upirali tujcem, katerih številu je bilo povsod manjše in ki so se branili le s svojim bogastvom, s svojimi predpravicami, s prevzetnim nasiljem in ki so imeli svojo kraljevsko moč za nadnaravno; toda slednjič so se morali umakniti povsod otrokom te zemlje. Tega že dolgo ni bilo, da bi mogel kdo reči kakor star kronist pred sto leti pri kronanju kralja Jana, da je bilo slati po praških ulicah več nemškega nego češkega in neresnica je, ko si rekel, da pošiljajo češki Pražani svoje hčere v nemške šole in samostane."

"Nikdar bi se ne učila jezika naših smrtnih sovražnikov," je ognjevit zaklicala Kunka. "Ako bi bilo potreba, da bi znala mestna hči tuj jezik," je nadaljeval njen oče, "bi jo dal učiti latinškega ali kakoršnegakoli drugega, toda nikdar ne jezika, ki se povsod nad našim začnevalno povzdiguje in ki se trudi, da bi ga zatri. To bi se veselili naši sovražniki, ko bi mi sami svojim otrokom vsiljevali njihov jezik, katerega so si oni zastoj prizadevali udoma-

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

(Dalje prihodnjik)

Kampanja za dnevnik

Vsi aktivni člani S. N. P. J. naj gredo na agitacijo! Dnevnik mora imeti preko 10,000 naročnikov še to leto. Agitatorje, ki bodo delavni, čakajo lepe knjižne nagrade.

Kampanja za nove naročnike na dnevnik "Prosveto" se otvori 15. februarja 1927 in se zaključuje 15. novembra 1927.

Vsako, ki se naroči na dnevnik "Prosveto" in ki doleže še ni bil naročnik, bodisi za pol leta ali za celo leto, ali če stari naročnik pošlje dve ali več naročnin NOVIH NAROČNIKOV, je deležen nagrade v knjigah iz zaloge Književne Matice S. N. P. J.

Pogoj za nagrado je NOV NAROČNIK in vsakdo mora poslati celo vsoto naročnine brez vsakega odbitka poštne ali provizije upravnštvu "Prosvete". V tej kampanji ni dovoljena nobena provizija. Kdor si vzame provizijo, ne dobi nagrade.

Za eno polletno naročnino na dnevnik je pošiljatelj deležen knjige "Jimmie Higgins," ki je vredna \$1.00. Za eno letoletno naročnino je pošiljatelj deležen "Slovensko-angliške slovnice," vredne \$2.00, ali pa drugih knjig iz zaloge Književne Matice v vrednosti \$2.00.

Za dve letoletni naročnini dobi pošiljatelj knjigo "Ameriški Slovenci," vredno \$5.00, ali pa drugih knjig iz zaloge Književne Matice v vrednosti \$5.00.

Bratje in sestre S. N. P. J., kakor tudi drugi rojaki in rojakinje, ki še niste naročeni na dnevnik "Prosveto," sedaj se vam nudi ugodna prilika, da si za majhno vsotico nabavite dober list in poleg tega dobite še dobre knjige ZASTONJ!

Požurite se z naročilo! Pošljite naročnino še danes! Naročnina "Prosvete" za eno leto je \$5.00, za pol leta \$2.50. (Za Chicago in Cleve je \$6.50, za Evropo pa \$8.00.) Člani S. N. P. J. doplačajo \$3.80 za celo leto ali \$1.90 za pol leta, ker člani plačajo pri anasmentu \$1.20 na leto za tednik.

Vsa pisma in denar pošljite na naslov: Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.